

2 SERİ NO'LU İHRACAT VE YATIRIMLARDA DAMGA VERGİSİ VE HARÇ İSTİSNASI UYGULAMASI HAKKINDA TEBLİĞİ(*)

Belge türü	Tebliğ (Mülga)
Kanun	HARÇLAR KANUNU
Tebliğ grubu	İHRACAT VE YATIRIMLARDA DAMGA VERGİSİ VE HARÇ İSTİSNASI UYGULAMASI HAKKINDA TEBLİĞLER
Sayı	21626
Tarih	03.07.1993
Sıra no	2

Bu Tebliğde, 3.12.1988 tarih ve 3505 sayılı Kanunun geçici 2'nci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak ihracat, döviz kazandırıcı faaliyetler ve yatırımlarla ilgili damga vergisi ve harç istisnası uygulamasının usul ve esasları belirtilmiştir.

I - KANUN HÜKMÜ:

3505 sayılı Kanunun geçici 2'nci maddesinde aşağıdaki hüküm bulunmaktadır.

"a) İhracat,

b) İhracat teşvik belgesine bağlanan döviz kazandırıcı faaliyetlerle, bu belge kapsamındaki ithalat,

c) İhracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan ve yatırım teşvik belgesine bağlanmış yatırımlar için alınan yatırım kredileri ile bu belge kapsamındaki şirket kuruluşu ve sermaye artırımı, gayrimenkullerin ve irtifak haklarının aynî sermaye olarak konulması halinde bunların şirket adına tapuya tescili,

İşlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar 31.12.1993 tarihine kadar 488 sayılı Kanuna göre damga vergisinden ve 492 sayılı Kanuna göre harçlardan istisna edilir.

Kredilerin amaç dışı kullanılması taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmemesi veya teşvik belgesindeki şartların yerine getirilmemesi halinde, alınmayan damga vergileri ve harçlar, ihracatçı veya yatırımcı kişi veya kuruluşlardan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ceza ve gecikme faizi ile birlikte geri alınır.

Yukarıda belirtilen hususlarda damga vergisi ve harç istisnası uygulamak suretiyle işlem yapan kuruluşlar, istisnaya konu işlemin mahiyeti ile alınmayan vergi ve harcın miktarını, işlemin yapıldığı tarihi

takip eden 30 gün içinde ilgililerin gelir veya kurumlar vergisi bakımından bağılı bulunduğu vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar.

İhracat taahhüdünün gerçekleşmediğinin veya teşvik şartlarına uyulmadığının tespit edildiğı tarihi takip eden 30 gün içinde, bu durumu vergi dairesine bildirmeyen bankalar ile yukarıdaki fıkra gereğince bildirimde bulunmayan kuruluşlar, damga vergisi, harç, ceza ve gecikme faizinin ödenmesinden ilgililerle birlikte müteselsilen sorumludurlar.

Bu maddenin uygulanması bakımından, döviz kazandırıcı faaliyetlerin neler olduğı ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağılı bulunduğı Devlet Bakanı ile Maliye ve Gümrük Bakanı tarafından birlikte tespit edilir."

2. İHRACATLA İLGİLİ İSTİSNANIN KAPSAMI:

2.1 FİİLİ MAL İHRACATINDA:

2.1.1. İhracatın finansmanı gayesiyle kullanılacak krediler (Prefinansman, döviz ve gayri kabili rücu ihracat akreditiflerinin dahili devri suretiyle imalatçılara kullanılan ihracat kredileri, Türk Eximbank kredileri ile T.C. Merkez Bankası tarafından Türk Eximbank'a ihracatla ilgili açılan kısa vadeli senet reeskont kredileri dahil) ve bu krediler ile ilgili olarak verilecek teminatlar.

2.1.2. İhracat karşılığı yapılacak ödemeler (Katma değer vergisi iadesi dahil)

2.1.3. Yapılacak ihracat bağlantıları için düzenlenecek anlaşmalar ve bu konuda alınacak teminatlar,

2.1.4. Reeksport ve transit ticaretle ilgili tüm ithalat ve ihracat,

2.1.5. Dış ticaret sermaye şirketleri tarafından tedarik edildikleri şekliyle ihrac edilmek üzere mal alımı, (Dış ticaret sermaye şirketleri dışında kalan kişi ve kuruluşların ne sebeple olursa olsun yurt içinde madde ve malzeme alımları hariç)

2.1.6. 1615 sayılı Gümrük Kanununun 119.maddesinin 1/a, 1/b ve 4/a, 4/b fıkraları ile 6.fıkrasına göre yalnızca ihracatın geliştirilmesi maksadıyla kullanılacak eşya için verilecek teminatlar,

ile ilgili işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kağıtlara ihracata ilişkin olduğunun tevsik edilmesi kaydıyla, işlem yapan kuruluşlarca re'sen damga vergisi ve harç istisnası tatbik edilecektir.

2.2. TEŞVİK BELGELİ İHRACATTA:

2.2.1. Belge kapsamında, 1615 sayılı Gümrük Kanununun 118. maddesine göre yapılan geçici ithalatla ilgili olarak verilen teminat mektupları,

2.2.2. İhracatı teşvik belgesi almak maksadıyla ihracat proje formu ekinde verilecek taahhütnameler,

ve bunlarla ilgili işlemler de aynı esaslar çerçevesinde söz konusu istisnadan yararlandırılacaktır.

3. DÖVİZ KAZANDIRICI FAALİYETLERLE İLGİLİ İSTİSNANIN KAPSAMI:

3.1. DÖVİZ KAZANDIRICI FAALİYETLER:

3.1.1 Yatırım programında yer alan Kamu yatırımlarından uluslararası ihaleye çıkarılanların ihalesini kazanan veya yabancı para ile finanse edilenlerin yapımını üstlenen firmaların,

3.1.1.1. Yerli firma olması halinde, uluslararası ihalelerle tamamı üzerinden, yabancı para ile finanse edilenlerde ise yabancı paraya isabet eden oranda yapılacak hizmet ve faaliyetler,

3.1.1.2. Yabancı firma olması halinde, yabancı firmanın bu işte kullanacağı mal ve malzemeyi üreten yerli imalatçı firmaların satış ve teslimleri,

3.1.1.3. Yerli ve yabancı firmaların ortaklığı şeklinde olması halinde, yerli firmaya kendi faaliyeti oranında, yabancı firmaya ise (3.1.1.2) bendi çerçevesinde yerli imalatçı firmaların yapacakları satış ve teslimleri,

3.1.2. Savunma Sanayi Müsteşarlığınca onaylanan Savunma Sanayi Projelerini üstlenmiş yerli imalatçı firmaların satış ve teslimleri,

3.1.3 Savunma Sanayi Müsteşarlığınca Savunma Sanayi açısından önem arzettiği belirtilen savunma araç ve gereçlerini üreten yerli imalatçı firmaların, ülkenin savunması ile ilgili kamu kurum veya kuruluşlarına satış ve teslimleri,

3.1.4. İmalatçılar tarafından Gümrük Hattı Dışı Eşya Satış Mağazalarına yapılan satış ve teslimler, (bu mağazalarda yapılan satışlar hariç).

3.1.5. Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında yer alan yatırım mallarını üreterek Yatırım Teşvik Belgesi sahibi yatırımcılara teslim eden firmaların satış ve teslimleri,

3.1.6. İmalatçıların ihracatı ve döviz kazandırıcı faaliyetleri teşvik tebliğleri ekinde yer alan listelerdeki ithalatı teşvik edilen malları üreterek yurt içindeki firmalara satış ve teslimleri,

3.1.7. Yürürlükteki Yatırımları, Döviz Kazandırıcı Hizmetlerin Teşviki ve Yönlendirilmesine İlişkin Karar esasları çerçevesinde CKD ithal edebilecek firmalara ithal edebilecekler söz konusu maddeleri yurt içinde üreterek yerli imalatçı firmaların satış ve teslimleri,

3.1.8. Kamu kurum ve kuruluşlarınca uluslararası ihaleye çıkarılan yatırım malı ve sınai mamullerin ihalesini kazanan yerli imalatçı firmaların satış ve teslimleri,

3.1.9. Ambalaj malzemesi imalatçılarınca, ihracatı Teşvik Belgeleri süresi içinde teslim edilmek ve ihracatçının ihraç ürünü ile birlikte ambalaj olarak 12 ay içerisinde ihraç edilmek şartıyla yapılan ambalaj

malı ve malzeme satış ve teslimleri,

3.1.10. Uluslararası ikili veya çok taraflı anlaşma hükümlerine göre yurt içinde bulunan yabancı kuruluşların yurt dışından getirme imkanına sahip bulundukları sınai mamulleri teslim eden imalatçı firmalar ile 25.1.1988 tarih, 19705 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan T.C. ile A.B.D. Hükümetleri Arasındaki İkili Anlaşmalar Kapsamına Giren İnşaat Faaliyetlerine Ait Esas ve Usulleri Hakkındaki 2 Sayılı Tebliğ kapsamı dışında kalan tesislerin yapımını üstlenen müteahhit firmaların faaliyet ve teslimleri,

3.1.11 İmalatçıların yabancı uyruklulara, turistlere veya yurt dışında çalışan Türk vatandaşlarına yapacakları ve yıllık 100.000.000 ABD Dolarını aşan, ihracatçıların ise tek kalem malda 500.000 ABD Dolarını aşan satış ve teslimleri (Gümrük Hattı Dışı Eşya Satış Mağazalarında yapılan satış ve teslimler ile gıda maddeleri hariç)

3.1.12. Yap-İşlet-Devret Modeli çerçevesinde Müsteşarlık tarafından uygun görülecek sektörlerde yapılacak yatırım projelerini üstlenen yerli firmaların yapacakları hizmet ve faaliyetler,

3.1.13. Kara, deniz veya hava ulaştırma hizmet ve faaliyetleri neticesinde kazanılan navlun bedellerini serbest döviz olarak yurda getirilmesi ile kamu kurum ve kuruluşlarınca uluslararası ihaleye çıkarılmış taşımaları yüklenen firmaların bu işten bizzat sağladıkları navlun gelirleri,

3.1.14. Turizm müesseseleri ile seyahat acentalarının yurt içinde ve yurt dışındaki turizm faaliyetleri sırasında yaptıkları döviz karşılığı hizmet satışları,

3.1.15. Uluslararası ihaleye çıkan kamu projeleri veya yurt dışı müteahhitlik, müşavirlik ve mühendislik hizmetleri gibi döviz kazandırıcı hizmet projeleri,

3.1.16. Bedelleri döviz olarak alınmak kaydıyla yabancı bandıralı gemi, uçak veya tırların bakım ve onarımı ile bunlara yapılan mal ve hizmet (yakıt hariç) satışları,

3.1.17. Yabancı uyruklulara, turistlere veya yurt dışında çalışan Türk vatandaşlarına yapılan ve yıllık 100.000 ABD Dolarını aşan satış ve teslimler (Duty-free shop mağazalarında yapılan satışlar dahil)

3.1.18. Yalnız petrol türevi üreticilerinin Devletlerarası ikili veya çok taraflı anlaşma hükümleri çerçevesinde yurt içinde faaliyet gösteren yabancı veya uluslararası kuruluşlara serbest döviz karşılığı akaryakıt satış ve teslimleri.

3.2. UYGULAMAYA İLİŞKİN ESASLAR

3.2.1 Döviz kazandırıcı faaliyetler için uygulanacak damga vergisi ve harç istisnası, ilgili kuruluşlarca, bu konuda düzenlenmiş bulunan "İhracatı Teşvik Belgesi"nin ibrazı üzerine, aşağıda açıklanan usul ve esaslar çerçevesinde başka bir belge aranmaksızın re'sen uygulanacaktır.

Ancak, damga vergisi ve harç istisnasının uygulanabilmesi için, vergi ve harca konu işlemin, ihracatı teşvik belgesinin geçerlilik süresi içerisinde yapılması şarttır.

İhracatı teşvik belgesinin alınmasından önce veya belgenin geçerlilik süresinin dolmasından sonra, belgeye bağlanan iş ile ilgili olarak yapılan işlemlere, damga vergisi ve harç istisnası tatbik edilmeyecektir.

3.2.2. İstisna uygulaması ihracatı teşvik belgesinde yer alan değer ve esaslar dikkate alınarak yürütülecektir.

3.2.3. Döviz kazandırıcı faaliyetlerde, teşvik belgelerinde öngörülen taahhüt ile ilgili olarak taahhüt tutarına kadar kullandırılan krediler ve münhasıran bu kredilerle ilgili olarak verilen teminatın tamamı, damga vergisi ve harç istisnasından faydalandırılacaktır.

İhracatı teşvik belgesinde kayıtlı döviz taahhüt tutarını aşan kredi miktarı ve buna ilişkin teminatlarla ilgili muamelelerden gerekli damga vergisi ve harç tahsil edilecektir.

3.2.4. Yurtiçi uluslararası ihale konusu işlerde, işin proje safhasından başlayarak ihale makamına teslimine kadar geçecek süre içerisinde, ihale makamı ile müteahhit arasında yapılan işlemlerle bu konuda düzenlenen kağıtlara, damga vergisi ve harç istisnası uygulaması, bu işlemler ve kağıtların söz konusu işlerle ilgili olduğunun tevsiki ile mümkündür.

3.2.5. Yurt dışı müteahhitlik, mühendislik ve müşavirlik hizmetlerinde işin proje safhası da dahil olmak üzere yapılan işlemlerle bu konuda düzenlenen kağıtlar, damga vergisi ve harç istisnasından yararlandırılacaktır.

3.2.6. Yukarıdaki (3.2.4) ve (3.2.5) fıkralarında yer alan hususlarda ihalelere iştirak etmek için düzenlenen geçici teminat mektupları, ihale kararları ve kati teminat mektupları ile bunlara ilişkin işlemlere, bu işlemlerle ilgili olduğunun tevsiki kaydıyla teşvik belgesi aranmaksızın re'sen istisna tatbik edilecektir.

İhalelerin kazanılmamış olması halinde, münhasıran geçici teminat mektupları ve bunlara ilişkin işlemler için sağlanan istisnalar geri alınmayacaktır.

Sözü edilen işlemlerle ilgili sözleşme safhası da dahil olmak üzere, takip eden safhalarda düzenlenen diğer kağıtlar ve yapılan işlemlere, damga vergisi ve harç istisnasının tatbiki için, ilgili konuda düzenlenmiş bulunan teşvik belgelerinin ibrazı şarttır.

3.2.7. Yap-İşlet-Devret modeli çerçevesinde yapılacak yatırım projeleri ile ilgili olarak, yatırımcı ve bu yatırımın yapılmasını öngören idare arasında, işin proje safhası da dahil olmak üzere yatırımın başlamasından bitimine kadar yapılacak işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenecek damga vergisi ve harç istisnası tatbik edilecektir.

3.2.8. D v z kazandırıcı bazı faaliyetlerde, ihracatı teşvik belgesine baēlı olarak uygulanan damga vergisi ve harç istisnasının; belge sahibi yatırımcı, ihracatçı veya  stlenicinin, belge kapsamındaki i  nedeniyle ihale makamı dışında kalan ve ihracatı teşvik belgesine sahip olmayan diēer kişi ve kuruluşlarla (ta aron, malzeme müteahhidi vb.) yapacaēı muamelelere tatbiki mümkün deēildir.

Ancak, ihracatı teşvik belgesi kapsamındaki d v z kazandırıcı faaliyetlerde kullanılmak şartıyla ihracatı teşvik belgesi sahibi kişi veya kuruluşlardan temin edilecek mal, malzeme veya hizmet alımları damga vergisi ve harç istisnasından faydalandırılacaktır.

Bu durumda, d v z kazandırıcı faaliyetlerde, ihale makamı dışında kalan diēer işlem tarafları arasındaki muamelelere; her iki işlem tarafının da o i le ilgili olarak düzenlenmiş teşvik belgesine sahip olmasına baēlı olarak damga vergisi ve harç istisnası tatbik edilecektir.

3.2.9. D v z kazandırıcı faaliyet olarak sayılan bazı teslimler için saēlanan d v z tahsisi çerçevesinde, bu teslim konu imalatla kullanılmak üzere yurt dışından getirilecek hammadde, yarımamül ve mam llerin ithalatı ile ilgili işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kaēıtlar da istisna kapsamındadır.

3.2.10. Belge kapsamındaki yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde kullanılmak üzere, için y r t ld ē  yabancı ülkeye, diēer bir yabancı ülkeden, Türkiye'deki bankalarda a tırılacak akreditifler üzerinden yapılacak mal, malzeme ve tehzizat ithali ile ilgili işlem ve kaēıtlara harç ve damga vergisi istisnası tatbik edilecektir.

4. YATIRIMLARLA İLGİLİ İSTİSNANIN KAPSAMI :

Tebliēin 1 Nolu bölümünde de yer aldıēı üzere, 3505 sayılı Kanunun geçici 2.maddesinin (c) fıkrası;

- İhracat veya d v z kazandırma taahhüdünde bulunulan ve Yatırım Teşvik Belgesine baēlanmış bulunan yatırımlarda kullanılarak orta ve uzun vadeli yatırım kredilerini,
- Belge kapsamındaki  irket kurulu u ve sermaye artırımlarını:
- Gayrimenkullerin ve irtifak haklarının aynı sermaye olarak konulması halinde bunların  irket adına tapuya tescil işlemlerini,

damga vergisi ve harçtan istisna etmektedir.

Yukarıda belirtilen hususlardaki istisnaların uygulanmasında, yatırımcılar adına düzenlenmiş bulunan ve ihracat veya d v z kazandırma taahhüdünü ihtiva eden Yatırım Teşvik ve Yatırım İndirimi Belgesinin ibrazı şarttır.

Belge ibraz edilmekle birlikte, belgede ihracat veya d v z kazandırma taahhüdünün bulunmaması halinde, yatırım ile ilgili hiçbir işleme damga vergisi ve harç istisnası uygulanmayacaktır.

Yatırımlarla ilgili istisnalar; yatırım teşvik ve yatırım indirimi belgelerinde yer alan esas ve değerler de dikkate alınarak, şirket kuruluşu ve sermaye artırımı, orta ve uzun vadeli yatırım kredileri ve bunlara ilişkin teminatlar ile gayrimenkullerin ve irtifak haklarının aynı sermaye olarak konulmasında, aşağıdaki esaslar çerçevesinde tatbik edilecektir.

4.1. ŞİRKET KURULUŞU, SERMAYE ARTIRIMI:

Yatırım teşvik belgesine bağlanan ihracata dönük yatırım yapmak maksadıyla yine belge kapsamında yer alan şirket kuruluşu veya sermaye artırımı işlemlerinin; yatırım teşvik ve yatırım indirimi belgesinin özel şartlar bölümünde öngörülen;

- Sermaye tutarına,
- Sermaye nevine,
- Süre şartına,

bağlı kalınarak gerçekleştirilmesi halinde bu işlemlere damga vergisi ve harç istisnası tatbik edilecektir.

Sözü edilen sermaye miktarı ve nev'i ile süre şartından her hangi birinin bulunmaması halinde damga vergisi ve harç istisnası uygulaması yönünden aşağıdaki esaslar dikkate alınacaktır.

4.1.1 Şirket kuruluşu veya sermaye artırımının teşvik belgesinde öngörülen sürede gerçekleştirilmesinden kasıt, kuruluş veya sermaye artırımına ilişkin ticaret sicili ve gazetesinde tescil ve ilanı işlemlerinin her ikisinin de teşvik belgesinde öngörülen tarihten önce tamamlanmış olmasıdır.

4.1.2. Teşvik belgesinde öngörülen tarihten önce olmakla birlikte şirket kuruluşu veya sermaye artırımının;

- Teşvik belgesinde öngörülen sermaye nev'i ile gerçekleştirilmemesi,
- Teşvik belgesinde öngörülen sermaye miktarının altında gerçekleştirilmesi,

hallerinde bu işlemlere hiç bir surette damga vergisi ve harç istisnası uygulanmayacaktır.

4.1.3. Sermaye artırımının, öngörülen süre sonuna kadar ve muhtelif zamanlarda kısım kısım yapılarak, teşvik belgesinde kayıtlı sermaye tutarına ulaşılması halinde, kısmi artırımlar da istisnadan yararlanacaktır.

Bu tür sermaye artırım işlemlerinin süre sonuna kadar tamamen gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği izlenerek, gerekli işlemler tesis edilecektir.

4.1.4. Yukarıda sermaye nev'i ve miktarı itibarıyla belirtilen hususların her biri istisna uygulamasında müstakilen değerlendirilecektir.

4.1.5. Şirket kuruluşu veya sermaye artırımının teşvik belgesinde öngörülen sermaye miktarı ve nev'inden gerçekleştirilmesine karşılık, tescil ve ilan her ikisinin veya herhangi birinin belgede öngörülen tarihten sonra yapılması halinde, ne suretle olursa olsun bu işlemlere damga vergisi ve harç istisnası tatbik edilmeyecektir.

4.1.6. Şirket kuruluşu veya sermaye artırımına ilişkin (tescil ve ilan) işlemlerin, teşvik belgesinde öngörülen tarihten önce ve öngörülen sermaye nevinden gerçekleştirilmesine karşılık, öngörülen sermaye tutarının aşılması halinde, fazladan konulan sermaye tutarına ilişkin işlemler, damga vergisi ve harca tabi tutulacaktır.

4. 2. ORTA VE UZUN VADELİ YATIRIM KREDİSİ İŞLEMLERİ VE BUNLARLA İLGİLİ TEMİNATLAR:

4.2.1. ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan teşvik belgesi kapsamındaki yatırımlarda kullanılacak orta ve uzun vadeli yatırım kredileriyle ilgili sözleşmeler, bu sözleşmelerin, teşvik belgesinin geçerlilik süresi içerisinde düzenlenmiş olması halinde, istisnadan yararlandırılacaktır.

4.2.2. Damga vergisi ve harç istisnası kredilerin alınması ve geri ödenmesine (vadelerinde tasfiye edilinceye) kadar geçecek süre içinde yapılacak işlemlerin tamamına tatbik edilecektir.

(Kredinin kullanılması ile ilgili işlemlerde, mesela akreditif muamelelerinde istisna uygulanmaz)

4.2.3. İstisna, teşvik belgesinde yer alan kredi için verilecek teminat veya ipoteğin tamamına tatbik edilecektir.

4.2.4. Yatırım maliyetinin çeşitli sebeplerle artması halinde yatırım teşvik belgesinde öngörülen kredi miktarı veya % 30 fazlasına kadar kullandırılan krediler ve bu krediler nedeniyle verilen teminatın tamamı ile ilgili işlemler istisna kapsamındadır.

Ancak, teşvik belgesinde öngörülen kredi miktarının % 30 fazlasını aşan kredi miktarı ve bu miktara tekabül eden teminat tutarına damga vergisi ve harç istisnası uygulanmayacaktır.

4.2.5. Damga vergisi ve harç istisnası tatbiki suretiyle temin edilen dış kredilerle, döviz kredilerinde, kur değişiklikleri sebebiyle doğan miktar artışları ve bunlarla ilgili olarak verilen ilave teminatlar da istisnadan yararlanacaktır.

4.2.6. Yatırımlarda kullanılan iç kredilerle ilgili olarak verilen teminâtlara ilaveten bilahare verilecek ek teminatlar da istisnadan yararlanacaktır.

4.2.7. Teşvik belgesine bağlı yatırımlarda kullanılacak işletme kredileri istisna kapsamı dışındadır.

4.2.8. Yatırım teşvik ve yatırım indirimi belgesinin yatırımın finansmanı tablosu veya özel şartlar bölümündeki esaslar çerçevesinde,

- Orta ve uzun vadeli iç yatırım kredileri kapsamında ve bu kredilerin % 30 fazlası ile baliğ olduğu miktar içinde kalmak üzere kaynak kullanımı destekleme fonu kaynaklı olarak kullandırılan krediler ve bunlarla ilgili teminatlar da damga vergisi ve harç istisnasından yararlandırılacaktır.

- Orta ve uzun vadeli iç yatırım kredileri toplamının % 30 fazlasını aşan veya teşvik belgesinde miktar veya nispet olarak yer almayan fon kaynaklı kredilere istisna tatbik edilmeyecektir.

4.2.9. Damga vergisi ve harç istisnasından yararlanacak kredilerin teminatı için düzenlenen ipotek veya rehin sözleşmeleri ile bu konudaki işlemler, damga vergisi ve harçtan istisna edilecektir. Ancak, ipotek veya rehin sözleşmesinin muhtevassından, münhasıran ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan teşvik belgeli yatırımlarla ilgili olmak üzere, teşvik belgesinin yatırımın finansmanı tablosunda yer alan nev'i ve miktarda kullanılan orta ve uzun vadeli yatırım kredisi ile ilgili olduğunun anlaşılması şarttır.

4.2.10. Genel mahiyetli başka borçlarla da ilgili kredi sözleşmeleri ve ilgili ipotek, rehin veya benzeri teminatlar hakkında düzenlenen kağıt damga vergisi ve harca tabi tutulacaktır.

4.3. GAYRİMENKULLERİN VE İRTİFAK HAKLARININ AYNİ SERMAYE OLARAK KONULMASI:

4.3.1. İhracata dönük teşvik belgeli yatırım yapmakta olan bir şirkete ortakların veya yeni ortak giren üçüncü şahısların, gayrimenkulle ayni sermaye olarak koymaları durumunda, bu konudaki tapu tescil işlemi ile sermaye artırım işlemine damga vergisi ve harç istisnası uygulanabilmesi için;

- Şirkete ait teşvik belgesinde ayni sermaye konulmasının öngörülmüş olması,
- Belgede ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünün yer alması,
- Ayni sermaye olarak konulan gayrimenkul veya irtifak hakkının değerinin, teşvik belgesinde öngörülen ayni sermaye miktarını aşmaması, (aşan kısma istisna uygulanmaz)

gerekir.

Belirtilen üç şarttan herhangi birisinin eksik olması durumunda sözü edilen işlemler damga vergisi ve harç istisnasından yararlandırılmayacaktır.

4.3.2. Yukarıda belirtilen ayni sermaye konulması dışında, ihracata dönük teşvik belgeli yatırım yapılması maksadıyla dahi olsa, arsa ve arazi iktisaplarına damga vergisi ve harç istisnası uygulanmayacaktır. (2982 sayılı Kanunun 5 inci maddesi hükmüne göre Kalkınmada Öncelikli Yörelerde, bu maddede sayılan kuruluşlarca yapılacak yatırımlar sebebiyle gerçekleştirilen arsa ve arazi iktisapları, bu Kanun hükümleri gereğince vergi, resim ve harçtan istisnadır.)

4.3.3. İhracata dönük olmak üzere gerçekleştirilen teşvik belgeli yatırımların inşaatının bitimini takiben, tapuda yapılacak tescil işlemleri harca tabi tutulacaktır. (2982 sayılı Kanunun 5 inci maddesi hükmüne

göre Kalkınmada Öncelikli Yörelerde, bu maddede sayılan kuruluşlarca gerçekleştirilen tesislerin tapudaki tescil işlemleri sözü edilen Kanun hükümleri gereğince harçtan istisnadır.)

5. SORUMLULUK :

5.1. DAMGA VERGİSİ VE HARÇ İSTİSNASINA KONU İŞLEM YAPAN KURULUŞLARIN SORUMLULUĞU:

5.1.1. İhracat, ihracatı teşvik belgesine bağlı döviz kazandırıcı faaliyetlerle bu belge kapsamındaki ithalat, ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan yatırımlarla ilgili olup, yukarıdaki bölümlerde belirtilen hususlarda damga vergisi ve harç istisnasını uygulamak suretiyle işlem yapan gümrük, noter, evvelki bölümde belirtilen esas ve usuller çerçevesinde herhangi bir makam veya merciden muafiyete dair yazı talep etmeksizin damga vergisi ve harç istisnasını re'sen tatbik edeceklerdir.

Ancak, bu Tebliğdeki açıklamalara rağmen istisna kapsamında bulunup bulunmadığı hususunda tereddüte düşülen konularda defterdarlıklardan görüş alınması mümkün bulunmaktadır.

5.1.2. Damga vergisi ve harç istisnasını uygulayarak işlem yapan kuruluşlar (banka, gümrük, noter, tapu vb.) işlemin yapıldığı tarihi takibeden 30 gün içinde istisnaya konu işlemin mahiyeti ile alınmayan vergi ve harcın miktarını, bu Tebliğe ekli örneğe uygun bir yazı ile ilgililerin (adına işlem yapılan ihracatçı, yatırımcı veya yüklenici kuruluşların) gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı bulundukları vergi dairesine bildireceklerdir.

5.1.3. 3505 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi kapsamında yer alan ve bu Tebliğde mahiyetleri belirtilen konularda (döviz kazandırıcı faaliyetler gibi) iş yaptıran kamu kurum ve kuruluşları, yaptıracakları bu işlere ilişkin olarak düzenlenen kağıtlarla (ihale kararı, sözleşme, avans ve istihkak ödemelerine ait makbuzlar vb.) ilgili olup istisna uygulaması sebebiyle ilgililerine ödettirilmeyen veya ödeme sırasında tevkif edilmeyen damga vergilerini, vergiye konu kağıdın düzenlenmesini takip eden 30 gün içinde ekli örneğe uygun bir yazı ile ilgili vergi dairesine bildireceklerdir.

5.1.4. Banka, gümrük, noter ve tapu idaresine gidilmeksizin ilgili kişi ve kuruluşlar arasında düzenlenen kağıtlara ilişkin olup istisna hükmü gereğince ödenmeyen damga vergisi tutarları, kağıdın düzenlenmesini takip eden 30 gün içinde ve ilgililerce (işlem taraflarınca) aynı esaslar dahilinde ilgili vergi dairesine bildirilecektir.

5.2. TEŞVİK ŞARTLARINI TAKİP VE İZLEMEKLE GÖREVLİ BANKALARIN SORUMLULUĞU:

Teşvik mevzuatı hükümlerine göre teşvik şartlarına uyulup uyulmadığını takip ve izlemekle görevli bankalar, (T.C. Merkez Bankası dahil) taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmemesi veya teşvik şartlarına uyulmadığının tespit edilmesi halinde, durumu, tespit tarihini takip eden 30 gün içinde, ilgililerden gerekli damga vergisi, harç, bunlarla ilgili ceza ve gecikme faizinin tahsilini temin maksadıyla ilgili vergi dairesine bildirmek zorundadırlar:

Yapılacak bildirimde, taahhüt edilen ihracatın hangi oranda gerçekleştirilmediğinin ayrıntılı olarak bildirilmesi gerekli bulunmaktadır.

5.3. HAZİNE VE DIŞ TICARET MÜSTEŞARLIĞINCA YAPILACAK İŞLEMLER:

5.3.1 Bu Tebliğ kapsamında istisnadan faydalanan ihracat, döviz kazandırıcı faaliyetler veya yatırımlarla ilgili olarak düzenlenmiş bulunan ve teşvik şartlarının ihlal edilmesi sebebiyle iptal edilen veya vergi, resim, harç istisnası kaldırılan ihracat veya Yatırım Teşvik Belgeleri,

5.3.2. Yatırım teşvik belgesine ihracat taahhüdünü ve yanısıra vergi, resim, harç istisnasını kaydettirip bilahare ihracat taahhüdü ile vergi, resim, harç istisnasını kaldırtan yatırımcılara ait sözkonusu teşvik belgeleri, ile ilgili iptal veya değişikliğin yapıldığı tarihi takip eden 30 gün içinde durum ilgili vergi dairesine bildirilecektir.

5.3.3. Ayrıca, ilgililer adına düzenlenen yatırım teşvik belgesinde öngörülen ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünün yerine getirilmediğinin tesbit edildiği tarihi takip eden 30 gün içinde durum, ilgili vergi dairesine bildirilecektir.

Yapılacak bildirimde taahhüdün hangi oranda gerçekleştirilmediğine de yer verilecektir.

5.3.4. Herhangi bir surette ihracattan men edilen kuruluşlardan, men edilmelerine yol açan ihracatla ilgili işlemler sebebiyle alınmayan harç ve damga vergilerinin tahsilini temin maksadıyla, durum, ihracattan men edilmeyi takibeden 30 gün içinde ilgili vergi dairesine bildirilecektir.

Yukarıda belirtilen hususlarda vergi dairesine yapılacak bildirimlerde ayrıca, ilgilinin adı, soyadı veya ünvanı, ikametgah veya kanuni ve iş merkezi, teşvik konusu iş (ihracat, döviz kazandırma faaliyetinin türü, yatırım) teşvik belgesinin numarası, vergi hesap numarası ile gerekli görülen diğer hususlara yer verilecektir.

6. VERGİ DAİRELERİNCE YAPILACAK İŞLEMLER VE MÜEYYİDE UYGULAMASI:

6.1. VERGİ DAİRELERİNCE YAPILACAK İŞLEMLER:

İstisna uygulaması sonucu alınmayan damga vergisi ve harç tutarları ile ilgili olup istisnaya konu işlemi yapan kuruluşlarca, Tebliğin 5.1. bölümündeki esaslar çerçevesinde gönderilen bildirimler, vergi dairelerince, mükelleflerin tarh dosyalarında muhafaza edilecektir.

Vergi daireleri bu bildirimler üzerine, istisna uygulaması sonucu alınmayan damga vergisi ve harç tutarları yönünden gerekli kayıtları tutacaklardır.

Teşvik şartlarının ihlali üzerine Tebliğin 5.2. ve 5.3. bölümlerindeki esaslar çerçevesinde ilgili kuruluşlarca yapılacak bildirimler dikkate alınarak 213 sayılı VUK hükümlerine göre yapılacak tarhiyatlarda, mükelleflerin tarh dosyalarındaki bildirim ve kayıtlar esas alınacaktır.

6.2. MÜKELLEFLERE UYGULANACAK MÜEYYİDELER :

6.2.1. 3505 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinin a, b ve c fıkralarında belirtilen hususlarda damga vergisi ve harç istisnasından faydalanan ihracatçı kişi veya kuruluşlarca,

- Temin edilen kredilerin amaç dışı kullanıldığıнын,

- Taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmediğinin, dövizin veya teşvik belgesindeki şartların yerine getirilmediğinin,

tespiti halinde, ilgili bulunduğu (ihracat, döviz kazandırıcı faaliyet, vb.) konuda istisna uygulaması sonucu alınmayan damga vergisi ve harç, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri uyarınca vergi ziyaının gerektirdiği ceza ile birlikte geri alınacak, ayrıca yapılacak tarhiyata aynı Kanunun 112. maddesi uyarınca gecikme faizi de uygulanacaktır.

Müeyyide tatbikinde aşağıdaki hususlar ayrıca dikkate alınacaktır.

6.2.2. Yukarıda belirtilen hususların tespiti sonucunda, istisna uygulaması sebebiyle alınmayan damga vergisi ve harç, kağıdın düzenlendiği veya işlemin yapıldığı tarihten başlayarak gecikme faizi tatbik edilmek suretiyle geri alınacaktır.

6.2.3. Vergi ziyaı cezalarının tatbikinde mükellefin fiili (kastının bulunup bulunmadığı) dikkate alınacaktır.

6.2.4. İhracat ve ihracatı teşvik belgesine bağlı döviz kazandırıcı faaliyetlerde;

6.2.4.1. Taahhüt edilen ihracat sebebiyle yapılan tüm işlemlerden alınmayan damga vergisi ve harç tutarının, gerçekleşmeyen taahhüt tutarına isabet eden miktarı,

6.2.4.2. İhracatçının teşvik şartlarına uymaması veya teşvik belgesindeki şartları yerine getirmemesi sebebiyle, ilgili kuruluş tarafından belgenin iptal edilmiş olması durumunda, alınmayan damga vergisi ve harç tutarlarının tamamı,

6.2.4.3. İhracattan men edilen kişi ve kuruluşlardan ihracattan men edilmelerine sebep olan ihracat işlemi sebebiyle alınmayan tüm damga vergisi ve harç tutarları,

müeyyide tatbiki suretiyle geri alınacaktır.

6.2.5. İhracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan ve teşvik belgesine bağlanmış olan yatırımlarda;

6.2.5.1. Gerek ilgili kurum tarafından ihracata dönük olması şartıyla teşvik edilen ve gerekse yatırımcının talebi doğrultusunda ihracat taahhüdüne bağlanan yatırımların tamamlanmasını müteakip, öngörülen sürede ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünün tamamen yerine getirilememesi halinde, bu yatırımla ilgili olarak, varsa teşvik belgeli şirket kuruluşundan başlayarak alınmayan tüm damga vergisi

ve harç tutarlarının, gerçekleşmeyen taahhüt tutarına isabet eden miktarı,

6.2.5.2. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığına müracaatla teşvik belgesine ihracat taahhüdünü kaydettirerek damga vergisi ve harç istisnasından yararlanan ve bilahare belgedeki ihracat taahhüdünü kaldırtan yatırımcılardan, teşvik belgeli şirket kuruluşundan başlayarak alınmayan tüm damga vergisi ve harç tutarları,

6.2.5.3. Teşvik belgesinde yazılı şartların yerine getirilmemesi veya teşvik şartlarının ihlali sonucunda Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde, teşvik belgeli şirket kuruluşundan başlayarak alınmayan tüm damga vergisi, ve harç tutarları,

müeyyide tatbiki suretiyle ilgililerden geri alınacaktır.

6.3. İŞLEM YAPAN KURULUŞLARA UYGULANACAK MÜEYYİDELER:

Damga vergisi ve harç istisnasına konu işlemi yapan, ancak 30 günlük sürede gerekli bildirimde bulunmayan kuruluşlar adına 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 352-II/4 maddesi uyarınca ikinci derece usulsüzlük cezaları kesilmek suretiyle işlem yapılacaktır.

Öte yandan, istisnaya konu ihracat taahhüdünün gerçekleşmemesi veya teşvik şartlarına uyulmadığının tespiti üzerine, ilgililerinden 213 sayılı Kanun hükümlerine göre ceza ve gecikme faizi ile birlikte tahsil edilmesi gereken damga vergisi ve harç tutarlarının ödenmesinden, istisnaya konu işlemi yaptığı halde gerekli bildirimde bulunmayan kuruluşlar da müteselsilen sorumlu olacaklardır.

6.4. TEŞVİK MEVZUATINA GÖRE, TEŞVİK ŞARTLARINI TAKİP VE İZLEMEK İLE GÖREVLİ BANKALARA UYGULANACAK MÜEYYİDELER:

- Teşvik belgeli ve belgesiz ihracatta kredi kullandıran, ihracat ve ithalat işlemlerine aracılık yapan,
- Teşvik belgeli döviz kazandırıcı faaliyetlerde kredi kullandıran ve benzeri diğer işlemlere aracılık eden,
- İhracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan yatırımlarda kredi kullandıran,

bankalar (T.C. Merkez Bankası dahil) ilgililerce taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmemesi veya teşvik şartlarına uyulmadığını tespit etmeleri sonucunda gerekli bildirim maddede öngörülen 30 günlük süre içinde yapmamaları halinde, haklarında 13 sayılı Kanunun 352-II/4 maddesi uyarınca ikinci derece usulsüzlük cezası kesilmesinin yanısıra, istisnaya konu hususla ilgili olarak alınmayan tüm damga vergisi ve harç tutarları ile ceza ve gecikme faizinin ödenmesinden müteselsilen sorumlu olacaklardır.

7. YÜRÜRLÜK:

3505 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin uygulaması ile ilgili olarak 4.3.1989 tarih ve 20098 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No.lu Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu Tebliğ esasları yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Tebliğ olunur.

İhracat ve Yatırımlarda Vergi, Resim ve Harç İstisnasından Yararlanana Ait Bildirim

(*) 4 Seri No.lu Genel Teblig ile 27.12.1998 Tarihinden itibaren Yürürlükten Kaldırılmıştır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 14.09.2026